

Drahoslav Vajda

Žena je slávou mužovou

...ale žena je slávou mužovou.

1. Korinským 11:7

Vyšlo ako publikácia vo vydavateľstve MSEJK, Bratislava, január 2014.

Predslov autora

V praxi kresťanskej viery sa vyskytuje niekoľko tém, ktoré sú v rôznych cirkvách a spoločenstvách chápané rôzne a následne tomu odpovedajú aj praktické prejavy osobnej a spoločnej zbožnosti a uctievania. Tak je tomu aj v otázke pokrývania (alebo nepokrývania) hlavy žien počas spoločných bohoslužieb a osobných modlitieb. V súčasnosti je však táto otázka aktuálna aj v prípade pokrývania hlavy u mužov. Toto je možno prekvapivé, ale je to tak! Preberanie spôsobov z iných kultúr, ktoré sú v rozpore s novou zákonnou inštrukciou Písma o bohoslužobnom zhromaždení, nastrojú aj otázku pokrývania hlavy u mužov. U mužov to však nie je len vec zlého vplyvu inej kultúry, ale aj vec vplyvu iného náboženstva.

V tejto publikácii sa chcem venovať otázke pokrývania hlavy žien a mužov počas modlitieb a prorokovania. Ide mi o podelenie sa s čitateľom o pohľad na chápanie biblického textu a jeho príkazu tak, ako je zapísaný v 1. liste Korinským v 11. kapitole vo veršoch 1 až 19.

Celá táto pasáž o pokrývaní je náročnou témou na výklad a pochopenie a rovnako aj na praktickú aplikáciu v zborovom a každodennom živote veriacich žien a mužov. Mojm želaním je, aby publikácia bola požehnaním pre každého, kto sa do nej začíta, a aby ho viedla k hlbším úvahám pri hľadaní Božej vôle pre svoj každodenný život v posvätení.

Drahoslav Vajda

Január 2014

Úvod

V publikácii sa budeme zaoberať nasledovným textom (1. Korinským 11:1-19). Odcitujeme ho podľa Biblie v preklade prof. Roháčka:

1 Budte mojimi nasledovníkmi, ako som i ja Kristov.

2 A chválím vás, bratia, že vo všetkom pamätáte na mňa a držíte ustanovenia tak, ako som vám ich vydal.

3 Ale chcem, aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus a hlavou ženy muž a hlavou Krista Boh.

4 Každý muž, keď sa modlí alebo keď prorokuje a má niečo na hlave, hanobí svoju hlavu.

5 A každá žena, keď sa modlí alebo keď prorokuje s nepokrytou hlavou, hanobí svoju hlavu, lebo je to jedno a to isté, ako keby sa bola oholila.

6 Lebo ak sa žena nepokrýva, nech sa aj ostrihá; a ak je žene mrzká vec ostrihať sa alebo sa oholiť, nech sa pokrýva.

7 Lebo muž nie je povinný pokrývať si hlavu súc obrazom Boha a jeho slávou, ale žena je slávou mužovou.

8 Lebo muž nie je zo ženy, ale žena z muža;

- 9 *lebo ani nie je muž stvorený pre ženu, ale žena pre muža.*
10 *Preto je žena povinná mať na hlave znamenie moci mužovej pre anjelov.*
11 *Avšak ani muž bez ženy ani žena bez muža v Pánovi.*
12 *Lebo ako je žena z muža, práve tak i muž skrze ženu, a všetko je z Boha.*
13 *Rozsúďte sami medzi sebou, či je to slušné, aby sa žena modlila k Bohu nepokrytá.*
14 *Alebo či vás neučí i sama príroda, že muž, keď má dlhé vlasy, je mu to necťou.*
15 *Ale žena, keď má dlhé vlasy, tej je to slávou. Lebo dlhé vlasy sú jej dané miesto závoja.*
16 *Ale ak sa niekto vidí byť škriepivým, my nemáme také obyčaje ani zbory Božie.*
17 *Ale toto prikazujúc nechválím, že nie na lepšie, ale na horšie sa schádzate.*
18 *Lebo najprv, keď sa schádzate v zbore, čujem, že sú roztržky medzi vami, a čiastočne tomu aj verím.*
19 *Lebo musia i herézy byť medzi vami, aby aj tí, ktorí sú dokázaní, boli zjavení medzi vami.*

Téma pokrývanie hlavy je obsiahnutá vo veršoch 1. Korinským 11:1-16. Verše 17-19 sú plynulým prechodom do ďalšej témy, ktorou je Večera (Pamiatka) Pánova, pričom tieto verše sú súčasne spoločné pre obe témy.

V citovanom texte apoštol Pavol vyučuje obecné o pokrývaní hlavy muža a ženy. Nielen ženy, ale aj muža! Mylné sa táto pasáž interpretuje ako vyučovanie o šatkách, čím sa vlastne téma zužuje a pozornosť sa sústreďuje iba na to, či ženy majú alebo nemajú mať šatky na hlavách pri prorokovaní alebo modlitbách a pritom ide o pokrývanie hlavy pri modlitbách a prorokovaní ako muža, tak aj ženy.

Kľúčový verš číslo jedna

Pavol svoj výklad (vyučovanie) o pokrývaní hlavy začína uvedením biblickej hierarchie autorít (verš 3); o tom, kto je komu autoritou v zmysle ustanoveného poriadku v stvorení. Verš 3 je prvý z troch kľúčových veršov celej pasáže a témy. Porozumieť téme začína tu vo verši 3 porozumením hierarchie autorít tak, ako ich ustanovil Stvoriteľ, ako sú dané v Božej Trojici, a ako sú ustanovené v stvorení.

Kristus (Pomazaný) je podriadený Bohu (Boh je hlavou Krista) a nadriadený mužovi (Kristus je hlavou muža; Dodatok A). Skrze Ježiša Krista bolo všetko stvorené a všetko Boh podriadil Kristovi (samozrejme okrem toho, kto mu to všetko podriadil, a tým je Boh sám). Muž je podriadený Kristovi (Kristus mu je hlavou, je autoritou mužovi) a nadriadený žene (muž je hlavou ženy, je jej autoritou). Tento poriadok je daný Bohom ako Stvoriteľom a táto podriadenosť sa má vyjadrovať nepokrytou hlavou u muža a pokrytou hlavou u ženy. Ak muž má niečo pri modlitbách a prorokovaní na hlave, hanobí svoju hlavu (verš 4), ktorou je Kristus – u ženy je to naopak. Žena, keď sa modlí alebo prorokuje s nepokrytou hlavou, alebo keď má svoju hlavu oholenú (tu sa myslí jej vlastná fyzická hlava), hanobí svoju hlavu, a tým sa tu myslí muž ako človek, ako stvorená bytosť (verš 5).

Slovo „hanobiť“ znamená aj: zneuctievať, zosmiešňovať, zľahčovať, znevažovať. Autorita je hanobená aj tým, že sa voči nej správame inak, ako je to stanovené predpísanou etiketou alebo ako je to nariadené tým, kto autoritu/autority ustanovil. Hanobenie autority je pohrdanie autoritou a je vlastne súčasne prejavom neposlušnosti voči tomu (a súčasne aj pohrdanie tým), kto autority ustanovil. Hanobiť autoritu rovnako znamená aj to, že nám danú, ustanovenú autoritu neprijímame a ju odmietame, a tým sa nepodriaďujeme ani tomu, kto autority ustanovil. Jediný správny postoj, ktorý môžeme voči svojej autorite zaujať,

je: prijať ustanovenú autoritu a podriaďiť sa jej. Neprijatie a nepodriadenie sa autorite znamená tiež, že takáto osoba nemá k svojej autorite správny postoj a vzťah, a tým ju znevažuje a zneuctieva – hanobí.

Ak žena nemá pri modlitbe a pri prorokovaní pokrytú hlavu, vyjadruje tým to, že sa nepodriaďuje svojej hlave (autorite), ktorou je muž (vo všeobecnom slova zmysle), a tým autoritu muža (hlavu) znevažuje (hanobí) a neuznáva. Inými slovami: Keď žena nemá pri modlitbe a pri prorokovaní pokrytú hlavu, vyjadruje tým to, že neuznáva a neprijíma Bohom ustanovený poriadok autorít – a súčasne tým vyjadruje aj to, že je vo vzbure a neposlušnosti voči Bohu Stvoriteľovi, ktorý tento poriadok autorít vo stvorení ustanovil. Toto platí aj opačne: Keď sa žena modlí a prorokuje a má svoju vlastnú hlavu pokrytú (zakrytú, zahalenú), vyjadruje tým to, že prijíma Bohom pri stvorení ustanovený poriadok – tu hierarchie autorít, a že uznáva autoritu muža nad ženou. V ďalšom rozvedieme a vysvetlíme podrobnejšie, ako sa prejavuje rešpektovanie Bohom ustanovenej hierarchie autorít.

Verše 4 a 5 hovoria o tom, ako muž hanobí svoju hlavu (Krista) a ako žena hanobí svoju hlavu (muža – rozumej: muža ako stvorenú bytosť, nie nevyhnutne manžela). Muž hanobí svoju hlavu (Krista) tým, že pri modlitbách a prorokovaní má pokrývku (čiapku, klobúk a pod.) na svojej fyzickej vlastnej hlave a u ženy je to naopak. Žena hanobí svoju hlavu (muža, z ktorého bola pri stvorení vzatá) tým, že nemá pri modlitbách a prorokovaní pokrytú svoju fyzickú hlavu – a myslí sa tým to, že nemá zakryté svoje vlasy, ktoré sú jej ozdobou a slávou (verš 15 – rozvedieme v ďalšom texte).

Sláva a verš 7 **Kľúčový verš číslo dva**

To, čo je stvorené, je na slávu svojho tvorcu alebo pôvodcu. O Kristovi sa nepíše, že je slávou Boha, pretože Ježiš Kristus je Boh, je nestvorený. On je Boh v tele a prišiel na tento svet tak, že prijal ľudskú podobu. Pritom všetko, čo jestvuje, má odrážať slávu Boha a nie nikoho iného (tu: nie človeka), ale vždy, vo všetkých a za každých okolností má byť daná sláva len Bohu.

Pretože muž je stvorený na Boží obraz, je obrazom Boha a jeho slávou. Muž si hlavu pri modlitbe a prorokovaní nepokrýva (verš 7), ba ani si ju nesmie pokryť, lebo by hanobil svoju hlavu – Krista (verš 4).

Žena je stvorená z muža (je vzatá z muža – 1. Mojžišova 2:21-22), a preto je slávou mužovou, zjavuje slávu muža. Verš číslo 7 je druhý kľúčový verš. Žena slávu mužovu zjavuje dlhými vlasmi, ktoré nie sú znehodnotené ostrihaním alebo priam oholením. Pri modlitbe žena nemá a nesmie zjavovať mužovu slávu. Tým, že je žena slávou mužovou, pred Bohom, v Božej prítomnosti, má byť sláva človeka zastrená. Iba Božia sláva smie byť v Božej prítomnosti zjavená (odkrytá) a nie sláva mužova. Prečo to má byť tak práve pri modlitbe a prorokovaní?

Je to preto, lebo: Pri modlitbách hovoríme s Bohom a pri proroctvách hovoríme v mene Boha. Muž má nepokrytú hlavu, aby nezakrýval Božiu slávu - slávu svojej hlavy (autority), ktorou je Kristus (Boží Syn = Boh). Žena – pred Bohom a v jeho prítomnosti, má mať pokrytú hlavu, aby sláva muža (človeka) bola zakrytá. Keď žena v týchto situáciách nepokryje svoju vlastnú hlavu (svoje vlasy) pred Bohom zjavuje slávu mužovu a nie Božiu – a to tak nemá byť.

Toto všetko treba vnímať v línii stvorenia. Človek bol stvorený ako muž a žena a preto, keď sa tu hovorí o mužovi a žene, tak sa má na mysli muž a žena ako stvorené bytosti – nie ako manžel alebo manželka, alebo panna a žena, paníc a muž atď. (Viac v Dodatku B).

Verše 8 a 9

Tieto verše hovoria o postupnosti a spôsobe stvorenia muža a ženy a o účele stvorenia ženy (pomocnica jemu rovná = partner pre muža; 1. Mojžišova 2:18). Hovoria, že muž nie je stvorený zo ženy, nie je stvorený tak, žeby niečo bolo zo ženy vzaté a z toho bol stvorený muž, ale žena je stvorená práve takýmto spôsobom z muža (1. Mojžišova 2:21), je z muža odvodená.

V tomto texte sú sledované dve myšlienkové línie: Prvou je línia autority a podriadenosti tejto autorite – tým je odrazený/vyjadrený aj poriadok/postupnosť stvorenia (v stvorenstve) – žena je stvorená z muža (a nie naopak). S týmto súvisí aj druhá línia a tou je odrážanie (zviditeľňovanie, zjavovanie) slávy v zmysle postupnosti stvorenia – kto z skrze koho a kto z koho bol stvorený. Pretože žena bola stvorená z muža, vyjadruje slávu mužovu. Toto všetko je dôležité pre pochopenie účelu pokrývania hlavy a to je zdôraznené vo verši 10 slovami: *Preto je žena povinná mať na hlave znamenie moci mužovej...*

Dobre si uvedomme text verša 10 – nedáva žiadnu voľbu pre ženu. Nedáva jej žiadnu inú možnosť, len si pri modlitbách a prorokovaní pokryť hlavu. Verš 10 hovorí priam, že je to ženina povinnosť. Hovorí o tom, že žena je povinná mať na hlave znamenie mužovej moci, teda znamenie podriadenosti, čiže znamenie toho, že je pod autoritou muža, a že túto autoritu prijíma a rešpektuje, a tým aj toho, že sa podriaďuje Bohu a prijíma jeho ustanovený poriadok (a Jeho vôľu). Práve tento verš je aj tretím kľúčovým veršom v tom zmysle, že priamo hovorí jednak o tom, že žena je povinná mať na hlave znamenie podriadenosti, a tým znamením je, že má pokrytú hlavu (zakryté vlasy) pri modlitbe alebo prorokovaní alebo v bežnom živote mimo modlitieb dlhé (neostrihané, neoholené) vlasy (verš 15). Tento verš rovnako hovorí aj o tom, komu je toto pokrytie ženskej hlavy znamením: Je to znamenie predovšetkým pre anjelov.

Kľúčový text číslo tri

Zatiaľ sme si všimli dve v texte uvedené veci: autorita (podriadenosť) a kto je čou slávou (odrážanie/vyjadrovanie slávy). K týmto dvom pristupuje tretia vec, ktorá je uvedená vo verši 10 slovami: ...mať na hlave znamenie moci mužovej (ktoré to znamenie vyjadruje mužovu autoritu/moc) pre anjelov. Toto je, ako sme už naznačili, kľúčový verš číslo 3. Treba vysvetliť: Ako súvisí pokrytie hlavy ženy s anjelmí? Akým znamením pre anjelov je pokrytie ženskej hlavy (zakrytie, zahalenie vlasov)?

Tým, že žena sa modlí a prorokuje s pokrytou/nepokrytou hlavou, vysiela anjelom nejaký signál – niečo im tým signalizuje, niečo im tým naznačuje, oznamuje, hovorí. V tomto texte to, čo žena pokrývaním hlavy signalizuje anjelom, nie je uvedené. Preto tento verš potrebujeme vyložiť inými novozákonnými pasážami.

Prvým miestom je text 3. kapitoly Listu Efezským a ústredný verš tejto pasáže pre náš výklad je verš 10:

8 *Mne najmenšiemu od všetkých svätých je daná tá milosť zvestovať pohanom nevystihnuteľné bohatstvo Kristovo*
9 *a osvietiť všetkých, čo a aká je to správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko skrze Ježiša Krista,*
10 *aby bola teraz skrze cirkev oznámená kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach prerozmanitá múdrosť Božia*
11 *podľa preduloženia vekov, ktoré to preduloženie určil v Kristu Ježišovi, našom Pánovi,*
12 *v ktorom máme smelosť a prístup v dôvere skrze jeho vieru.*

Verš 10: Anjeli a všetky bytosti v ponebeských oblastiach, sú vyučovaní skrze cirkev (! – to je zaujímavé a dôležité). Presnejšie: Anjeli sú vyučovaní skrze to, čo robí cirkev a ako sa cirkev správa. Anjeli sa dívajú a pozorujú: Čo to tie Božie deti robia a prečo to robia? Aj v 1. Petrovom 1:12 je naznačené, že anjeli chcú vedieť čo to cirkev zvestuje (evanjelium) a chcú o tom vedieť, chcú poznať a nahliadnuť do evanjelia poslanom z neba. To je to, čo si v súvislosti s výkladom textu 1. Korinským 11:1-19 (téma: pokrývanie hlavy) málokto všima – ak vôbec!

Druhým miestom o tom, že sa anjelom niečo ukazuje/oznamuje je v 1. Timoteovi 3:16 – A vyznane veľké je tajomstvo pobožnosti: Boh zjavený v tele, ospravedlnený v Duchu, zjavený anjelom, kázaný pohanom, uverené mu na svete, hore vzatý v sláve. V tomto verši je veľa toho na zamyslenie. Teraz pozornosť venujeme iba slovám Boh zjavený v tele, ...*zjavený anjelom*:

Boh v tele je Ježiš Kristus, ale prečo sa píše, že je zjavený anjelom, keď anjeli ho veľmi dobre poznali, a to už od jeho vtelenia? Aj na púšti, aj v Getsemanskej záhrade a aj inde. Teda nie je im zjavený v zmysle, že im je predstavený ako pre nich nová, doteraz neznáma bytosť. Ak Ježiš Kristus nie je anjelom zjavený poukázaním na jeho existenciu, tak ostáva len to, že im je zjavený poukázaním na jeho kvality, na jeho charakter. Čo je na Ježišovi Kristovi také, čo potrebujú anjeli vidieť a všimnúť si? Akú vlastnosť na ňom majú uvidieť? A prečo je to ukázané práve anjelom a kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach?

Stručná odpoveď: Anjelom je zjavená synovská poslušnosť Ježiša Krista svojmu Otcovi. To je správa v celom Novom zákone a predovšetkým v Evanjeliách – Boží Syn poslúchol Otca, naplnil jeho vôľu, prijal telo, prišiel – a celú dobu ho poslúchal! Svoju poslušnosť Otcovi ľuďom zjavil počas svojho života tu na tejto zemi svojím učením, skutkami a príkladom svojho života a ich úplnej zhody, až po poslušnosť smrti na kríži. Boží Syn vo všetkom poslúchol svojho Otca a naplnil vo všetkom jeho vôľu - a toto je tretia podstata pokrývania hlavy u ženy.

Cirkev má zjaviť poslušnosť svojej hlave (padlí anjeli sa vzbúrili) - poslušnosť a podriadenosť je to, čo cirkev má ukázať anjelom a anjeli majú vidieť, že cirkev je poslušná Pánovi tak, ako bol Kristus poslušný a podriadený Otcovi – a cirkev má svojim príkladom učiť anjelov a zjaviť im to aj cez pokrývanie hlavy ženy a nepokrývanie hlavy muža. Má im ukázať, že rešpektuje a prijíma Bohom ustanovenú hierarchiu autorít v stvorenstve a to, že Bohom ustanoveným autoritám sa podriaďuje. Má im aj týmto spôsobom ukázať, že sláva patrí iba Bohu a nie stvoreným bytostiam, teda ani nie človeku/mužovi a ani nie anjelom (Lucifer sa vzbúril, chcel sa rovnať Bohu). Ukázať im poslušnosť, podriadenosť a rešpektovanie poriadku daného Bohom v stvorenstve (cez rešpektovanie Bohom stanovenej hierarchie autorít). A aj to je zmysel pokrývania hlavy ženy a nepokrývania hlavy muža! Oboje: nepokrytie u muža

a (povinnosť) pokrytia u ženy! Oboje spolu ako jeden celok – aj mužova poslušnosť, aj ženina poslušnosť.

Žena si pokrývaním hlavy okrem iného oznamuje (!) anjelom prijatie poriadku hierarchie autorít ustanoveného v stvorení a podriadenosť a poslušnosť svojej autorite! Je im v tom vzorom. Žena si pokrývaním hlavy robí v Božom kráľovstve dôležitú vec: Praktickým spôsobom demonštruje a dáva anjelom príklad rešpektovania autority a podriaďovania sa jej! Ale nielen anjelom! Ale aj ostatným bratom a sestrám! O tomto sa v cirkvách a zboroch vôbec nehovorí a takto sa ani nevyučuje a pritom je to veľmi dôležitá vec pre Božie kráľovstvo, kam patria aj anjeli, ktorí sa vyučujú pozeraním sa na cirkev.

Verše 11 a 12

Vo verši 11 apoštol vyjadruje, že hierarchia autorít a podriaďovanie sa ženy mužovi neznamená, že žena je menej cenná bytosť ako muž. Obaja, ako spasená žena, tak spasený muž (čo je vo verši 11 vyjadrené výrazom v Pánovi), sú Bohu rovnako cenní. To, že sú rovnako cenní, však nijako nie je v rozpore s tým, že medzi nimi bude existovať hierarchia autority a podriaďovanie sa. Je to podobné ako to, že Otec a Syn sú jedno, sú si v božstve rovní, a predsa Syn sa vo všetkom a bezvýhradne podriaďuje Otcovi.

Žena je stvorená z muža a nie naopak (verše 8 a 9). Takto bol ale stvorený iba prvý ľudský pár a iba tento prvý ľudský pár bol stvorený tak, ako je to opísané v 1. Mojžišovej 2:17 a 21-23 a tu v 1. Korintským 11:8-9. Všetko ostatné ľudstvo prišlo do existencie z tohto prvého ľudského páru prirodzeným spôsobom ľudského rozmnožovania. K vzniku nového ľudského jedinca po Adamovi a Eve je rovnako potrebný muž a rovnako aj žena. Nijak inak to nejde! Preto je za veršom 10, v ktorom je hovorené o znamení moci mužovej, ktoré má mať na sebe žena, umiestnený verš 12, ktorý pripomína skutočnosť spôsobu rozmnožovania sa ľudského rodu.

Myslím si, že tieto dva verše 11 a 12 majú touto pripomienkou udržať muža v realite, skromnosti a pokore v tom, že žiaden súčasný muž by neexistoval, keby nebolo ženy. Preto sa žiaden muž nemá čo povyšovať nad ženu. Koniec koncov žena mu je daná za partnerku. V partnerstve muža a ženy je Stvoriteľom zakomponovaný aj spôsob rozmnožovania ľudského rodu, v ktorom to spôsobu majú obaja svoju nezastupiteľnú a nezameniteľnú úlohu a zodpovednosť.

Čo sú vlasy pre ženu?

Verše 14 a 15

Celá žena (žena ako bytosť) je slávou mužovou, lebo bola stvorená tak, že bola vzatá z muža – a tak aj jej vlasy sú mužovou slávou. Vlasy ženy sú, podľa kontextu skúmaného textu Písma, najvýraznejším vonkajším prejavom a vyjadrením tejto mužovej slávy. V ďalšom sa venujme praktickým konkrétnostiam tejto témy:

1. Ako sme už uviedli, v Božej prítomnosti (pri modlitbe a prorokovaní) sláva mužova má byť zakrytá, nemá byť zjavovaná. To žena má docieľť pokrývaním si hlavy pri modlitbe a prorokovaní.

Zakrytie vlasov ženy je súčasne pre anjelov aj znamením mužovej moci, lebo toto znamenie mužovej moci (autority) má, podľa verša 10, žena mať na svojej hlave. Tým, že má žena na hlave nejaké zakrytie vlasov, je súčasne pre anjelov znamenie toho, že v rámci stvorenia má muž nad ženou autoritu, a že žena sa tejto autorite podriaďuje a súčasne je znamením aj toho, že ona je poslušná Bohu – a toto posledné je znamením ako pre anjelov, tak aj pre ľudí (a hlavne pre ostatných bratov a sestry) – ako sme to uviedli už v predchádzajúcom texte.

2. Zároveň ale žena, ako stvorená bytosť vzatá z muža, má v bežnom živote (mimo modlitieb a prorokovania) mužovu slávu zjavovať!

a) Mužova sláva je na prvý pohľad zjavená dlhými vlasmi ženy, a žena túto slávu postupnosti stvorenia má stále zjavovať (verš 15a).

b) Dlhé vlasy sú žene aj na jej vlastnú ozdobu, na jej vlastnú krásu (verš 15b).

Vlasy aj pre samotnú ženu znamenajú veľa. Žena bez vlasov – ostrihaná, je nepekná, nie je vzhľadná (pohľadná), nie je to jej prirodzeným vzhľadom. Písmo uvádza, že vlasy ženy sú jej na krásu, na ozdobu, v bežnom živote sú jej závojom (verš 15). Závoj je vec, ktorá je ozdobou, krásou, podčiarknutím a zvýraznením pôvabu. Boh žene stvoril vlasy na krásu, aby bola krásna, príjemného vzhľadu, a preto by bolo škodou a necťou ich odstrániť alebo znehodnotiť ostrihaním alebo priam oholením. Pre samotnú ženu ostrihaná alebo oholená hlava je nepríjemná, priam mrzká vec.

c) Verše 14 a 15 učia, že muž a žena sa majú líšiť aj vonkajším vzhľadom (aj dĺžkou vlasov), a že táto vec je taká zrejmá, že ľudia to vedia alebo majú vedieť aj prirodzene. Mužovi sú dlhé vlasy necťou (hanbou). Ale žene sú dlhé vlasy slávou (verš 15), a to na slávu mužovu (lebo bola z neho vzatá). Preto by žena mala mať dlhé vlasy! Z uvedených troch dôvodov by si žena nemala vlasy ostrihať (a už vôbec nie oholiť). Ženské vlasy majú mať takú dĺžku, aby bol aj podľa vlasov zrejmý rozdiel medzi mužom a ženou. Teda, aby už na prvý pohľad podľa vlasov bolo zrejmé, že ide o ženu.

Verše 5 a 6 sú pozoruhodne vybudované na základe toho, čo apoštol Pavol píše vo veršoch 14 a 15, a čo považuje za prirodzené pochopenie a prijímanie, totiž, že žena v bežnom živote má mať dlhé vlasy – sú jej na krásu, na ozdobu a slávou mužovou. Ak žena rozumie a prijíma, že v bežnom živote má mať dlhé vlasy, aby nimi zjavila aj mužovu slávu z ktorého bola vzatá, potom úplne rovnako má rozumieť a prijímať, že pri modlitbe a prorokovaní má mať vlasy pokryté.

Ak nechce rozumieť alebo odmieta inštrukciu o pokrývaní hlavy, tak apoštol Pavol (s určitou dávkou irónie) hovorí, že keď sa nepokrýva pri modlitbe a prorokovaní, nech sa ostrihá/oholí, lebo v oboch prípadoch je to jedno a to isté. V oboch prípadoch sa dopúšťa neposlušnosti a hanbenia svojej hlavy. Inými slovami, poslušnosť len v jednom z týchto dvoch prípadov nestačí, je potrebná rovnaká (konzistentná) poslušnosť v oboch prípadoch: dlhé vlasy v bežnom živote a pokryté dlhé vlasy pri modlitbe a prorokovaní.

Čo sú vlasy pre muža?

Verš 14

Písmo hovorí, že dlhé vlasy sú mužovi necťou (verš 14). O mužovi sa píše, že nemá mať dlhé vlasy – teda má ich mať len primeranej dĺžky, ale nie také, aby sa dalo povedať, že ich má dlhé! Muž aj dĺžkou vlasov má byť odlišný od ženy. Muž s dlhými vlasmi nevypadá pôvabne,

ale skôr naopak: neprirodzene a odporne. Výnimku vidíme len v starozákonnej dobe, pod Mojžišovým zákonom, kedy muži nazarejci (tí, ktorí Hospodinovi zložili nazarejský sľub) si nesmeli strihať/holiť hlavu počas trvania svojho sľubu, ale aj to len do času naplnenia sľubu. Títo muži dlhými vlasmi signalizovali svojmu okoliu, že sú pod nazarejským sľubom. V novozákonnej dobe takéto výnimky Božie slovo nepozná.

Platí toto učenie o pokrývaní hlavy aj pre neveriacich?

Táto otázka je na prvý pohľad akoby nepatričná, neprimeraná. Takou je však len na prvý pohľad, lebo od samého začiatku hovoríme o poriadku v stvorení. To, čo sa týka stvorenia, týka sa všetkých ľudí bez rozdielu. Tak je tomu aj v prípade pokrývania hlavy muža a ženy a následné hanobenie alebo nehanobenie svojej hlavy (svojej autority). Samozrejme, že neveriaci, bezbožní, nespasení ľudia sa nemodlia ani neprorokujú a ani nepatria do niektorého cirkevného zhromaždenia či spoločenstva a takýmto je učenie o pokrývaní hlavy úplne ľahostajné a nezaujímá ich to, alebo je to pre nich smiešna vec, oni si robia čo chcú a na aký spôsob chcú. Bez ohľadu na ich vzťah k Bohu aj pre nich je čiastočne platné to, čo sa v texte týchto veršov píše o vlasoch a sláve, a to je nasledovné:

Pre muža platí, že dlhé vlasy sú mu necťou, a to bez ohľadu na to, či príslušný muž je veriaci alebo nie. Žena je slávou mužovou a to bez ohľadu na to, či je veriacou alebo nie. Preto, keď sa žena ostrihá, alebo oholí, hanobí bytosť muža ako takého, lebo aj neveriaca žena je slávou mužovou a zjavuje slávu mužovu, alebo muža hanobí, bez ohľadu na to, či si je toho vedomá alebo nie, či to robí úmyselne alebo neúmyselne. Pre poslušnosť Božiemu slovu a aj pre svedectvo neveriacim, spôsoby a prejavy veriacich mužov a žien by mali byť v zhode s Písmom a dokladom toho, kto je ich Boh a Pán.

Kedy má mať žena pokrytú hlavu a muž nepokrytú hlavu?

Sú nejaké obmedzenia na pokrývanie hlavy?

Písmo uvádza, že: Každý muž, keď sa modlí alebo keď prorokuje a má niečo na hlave, hanobí svoju hlavu. A každá žena, keď sa modlí alebo keď prorokuje... (verše 4 a 5). Písmo nedáva žiadne obmedzenie (!) ani časové, ani priestorové, ani kultúrne či dobové, spoločenské, ani pre muža ani pre ženu. Slová: keď sa ... znamenajú: vždy keď sa... Teda žena vždy keď sa modlí a prorokuje má mať pokrytú hlavu! Vždy a všade! A muž, vždy keď sa modlí a prorokuje má mať nepokrytú hlavu. Vždy a všade! Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť aj to, že slová: keď sa modlí a prorokuje majú širší význam v zmysle: nielen keď sa muž alebo žena oni sami modlia alebo prorokujú, ale aj vtedy, keď sú účastní modlitieb alebo prorociev, keď sú prítomní na takom mieste a v čase, kde a keď odznievajú modlitby a prorocktva.

Prečo Pavol píše, že nie sú škriepiví, ale nech sami v korintskom zbore toto rozsúdia?

Pavol vyučuje, prečo žena má mať pokrytú hlavu a vedie veriacich k tomu, aby porozumeli, aký je význam a dôležitosť pokrývania hlavy. Učenie o pokrývaní hlavy je súčasť novozákonného učenia a Kristovho zákona, ktorý to je zákon lásky a nie litery vyrytej na kamenných doskách, nie litery Mojžišovho zákona. Pavol korintských vyučuje: Ale chcem, aby ste vedeli... (verš 3). Pavol chce, aby korintskí mali plnosť novozákonného učenia, ktoré

je postavené na láske, dobrovoľnej poslušnosti a dobrovoľnej podriadenosti (Matúš 22:36-40; Jakub 2:5 a 8). Chváli ich, že doterajšie ustanovenia (učenie), ktoré im vydal, dodržia (verš 2) a na tomto mieste dopĺňa ďalšie, aby veriaci v Korinte boli vyučení, aká je Božia vôľa pre život v posvätení, a aby neboli ako pohania chodiaci v márnosti svojej mysle a v nevedomosti (Efezským 4:17-19), ale aby boli vyučení v Kristovi, v zákone lásky (Efezským 4:20-22).

Pavol si praje, aby držali aj tieto ustanovenia tak, ako dodržali to, čo ich vyučoval doteraz, a aby tak robili aj v prípade pokrývania hlavy muža a ženy. Pavlovo učenie, ako aj učenie ostatných apoštolov, bolo plne v zhode a v pokračovaní učenia Pána Ježiša Krista. Pavol píše: Žena je povinná (verš 10) – to je však úprava pre ženu samu. Je to úprava v zmysle vyučovania o podstate veci a nie zákonné prikázanie, ako to bolo pod Mojžišovým zákonom. Vedenie zboru má porozumieť významu pokrývania hlavy, má v zbore o pokrývaní hlavy vyučovať, má svojich aj v tejto veci viesť a viesť v láske. Pokrývanie hlavy má byť záležitosť láskavého a trpezlivého vyučovania, vysvetľovania a rozsudzovania. Má to byť v dobrovoľnosti, ochotne a radostne a nie z donútenia! Veď to je jedna z výsad ženy! Žena pokrytím svojej hlavy dáva príklad, a to nielen anjelom, ale aj ostatným v zbore, a to tým, že demonštruje (zviditeľňuje) svoju poslušnosť Písmu a lásku k Bohu! To je to, čo je svedectvo príkladom života, života v posvätení! Som presvedčený, že ženy by túto svoju výsadu nemali premárniť, či dať sa o ňu pripraviť!

Keď si žena pokrýva svoju hlavu, okrem iných už spomenutých vecí, dáva najavo aj svoj vzťah k Bohu. Dáva najavo, že miluje Pána Ježiša Krista v zmysle jeho slov z Evanjelia podľa Jána: „Kto má moje prikázania a ostriha ich, to je ten, kto ma miluje...” (Ján 14:21) a tiež „Ale kto zachováva jeho slovo, v tom je po pravde láska Božia dokonaná...” (1. Jánov 2:5). Aj táto konkrétna poslušnosť je jej prejav a vec jej svedomia a ducha, či miluje Pána nie slovami, ale aj skutkom, a či svoju lásku k nemu prejavuje aj poslušnosťou jeho slovu o pokrývaní svojej hlavy! Sme novozákonný ľud a neriadi nás litera zákona z kamenných dosiek, ale kráľovský zákon lásky k Bohu a blížnemu (Matúš 22:37-40; Galatským 5:14; Jakub 2:8) - „Lebo toto je tá láska Božia, aby sme zachovávali jeho prikázania, a jeho prikázania nie sú ťažké“ (1. Jánov 5:3).

Zlé príklady a zlá prax

**Muž, keď má pri modlitbách a prorockých pokrytú hlavu,
zneuctuje svoju hlavu (ktorou je Kristus).**

Prichádzali a prichádzajú k nám aj „kresťania“, ktorí úplne suverénne a bez rozpakov sedia počas bohoslužieb s pokrývkou na hlave (čiapkou, šiltovkou, kippou a pod.), čo je priamo v rozpore s apoštolskou novozákonnou inštrukciou, ktorú v tejto publikácii rozoberáme. Mnohí domáci ich, žiaľ, v tom napodobňujú a nasledujú.

Keď je nejaký muž prítomný na bohoslužbách novozákonného spoločenstva veriacich a má pri modlitbách a prorokovaní pokrytú hlavu, hoci aj tradičnou starozákonnou pokrývkou hlavy, zneuctuje tým Krista prítomného v tomto spoločenstve.

Podstatou pokrývania hlavy ženy pri modlitbe a prorokovaní je zahalenie jej vlasov, aby bola zakrytá sláva mužova. Písmo síce nešpecifikuje konkrétne, čím si má žena pokrývať vlasy, ale podstatou tejto poslušnosti je, že vlasy majú byť zakryté. Neprimerane ozdobné, pozornosť pútajúce pokrytie by bolo zrejme v rozpore s touto podstatou, s týmto zámerom.

Skúsenosti z vyučovania o pokrývaní

Asi v rokoch 1999 – 2001 som na domácej skupinke vyučoval o pokrývaní hlavy v zmysle toho, ako píšem v tejto publikácii. Po odznení vyučovania časť prítomných sestier ostala v tichom hlbokom zamyslení, ale dve prítomné sestry ihneď rázne a kategoricky vyhlásili: „Mňa nikto neprinúti dať si na hlavu šatku!“, hoci ani vtedy nebola reč o tom, že to je pre ženu kategorický príkaz (či rozkaz) a ani o tom, že to musí byť šatka.

Prvá skupina na ďalšie stretnutie prišla už tak, že každá si so sebou priniesla niečo na pokrytie hlavy (nejakú vhodnú pokrývku, šatku alebo širší a dlhší pruh textílie). Pred začiatkom skupinky si pokrývku prehodili na plecía voľne okolo krku a keď prišlo na modlitby, tak si jednoducho jedným rýchlym a nenápadným pohybom pokrývku prehodili cez hlavu a pokryli si vlasy. Modlitby sa skončili a pokrývku si dali späť na plecía. Postupne vydávali svedectvo, že si hlavu pokrývajú nielen pri spoločných stretnutiach, ale aj keď sú doma a modlia sa, napríklad pri osobnom stíšení, pri modlitbách pred jedlom a pod.

Na tomto mieste uvediem svedectvo jedného milého brata. Zúčastnil sa kresťanskej konferencie, na ktorej boli prítomní bratia a sestry z rôznych denominácií, spoločenstiev a zborov. Organizátori poskytli aj čas na spoločné modlitby. Počas takýchto modlitieb tento brat mimovoľne zahliadol vedľa seba dve dievčiny-sestry, ktoré sa v pokore modlili so zahalenými hlavami. Na brata to, podľa jeho slov, urobilo silný dojem a spôsobilo to v ňom v tej chvíli hlbokú posvätnú bázeň a úctu k Bohu. Bola to jeho prvá skúsenosť so zahalenou hlavou ženy pri modlitbách, na ktorú s rešpektom a úctou spomína aj po rokoch. To je príklad toho, čo sme v predchádzajúcom texte nazvali svedectvo príkladom života ženy.

Prečo sa ženy nepokrývajú?

Nuž, na to by najlepšie odpovedali samotné ženy, ktoré sa nepokrývajú. Uvediem aspoň niektoré dôvody, s ktorými som sa doteraz stretol:

1. Jednoducho sa tejto otázke a téme nevenuje v zbore pozornosť. Považuje sa to za niečo nepodstatné a nepotrebné pozornosti. Hlavná vec, hovoria, že sme spasení, a že máme vieru, lebo spasenie je z viery. Je to pravda, že spasenie je z viery a nie zo skutkov, ale nesmieme zabúdať na život v posvätení a svedectvo, ktoré vydáva jednotlivec, ale aj zbor ako celok.
2. Zlé chápanie, resp. nechápanie významu pokrývania hlavy.
3. Nesprávne, mylné vyučovanie (napr. že sa pokrývanie týka len vydatých žien).
4. Odmietavé postoje jednotlivých žien (ale aj mužov).
5. Pozri tiež Dodatok C.

Dodatok A

Slovo Kristus je prepisom gréckeho Christos (v slovenskom prepise: Kristus) čo je preklad hebrejského *mášiach* [aramejsky: mešíchá], čiže: *Mesiáš*, alebo *Pomazaný*. Bol to prívlastok izraelských kráľov, ktorým vládla nebola daná z ich vlastnej moci, ale z Božieho poverenia (môžeme povedať aj: z vyvolenia – pozri príbeh prvého kráľa Saula). Titul Mesiáš je obvykle spojovaný s vládcovskou mocou a slávou a nie je tomu inak ani v súvislosti s Ježišom

z Nazareta. Ježiš sa sám týmto titulom bežne neoznačoval, ale ho ani neodmietol, napr. Marek 8:29-30.

Usudzujeme, že tým, že v tomto texte je Ježiš označený titulom Kristus (= Pomazaný) sa zdôrazňuje jeho poslanie vládcu, Kráľa a Pána nad všetkým stvorenstvom.

Dodatok B

V súvislosti s témou pokrývania hlavy sa často kladie otázka: Kedy sa žena stáva ženou? Od kedy (alebo od akého veku) si dievča má pokrývať hlavu? To sú otázky na prechod zo stavu *dievča (dieťa)* do stavu *žena*. Podobne takými sú aj otázky na prechod zo stavu *chlapec* do stavu *muž*.

Otázky tohto typu nie je v tejto téme potrebné riešiť, lebo pozornosť sa sústreďuje na človeka ako na stvorenú bytosť a Boh človeka stvoril ako *pohlavie mužské (muža)* a *pohlavie ženské (ženu)*. Čítame to tak v Písme:

„A Boh stvoril človeka na svoj obraz, na obraz Boží ho stvoril,
mužské a ženské pohlavie ich stvoril.“

(1. Mojžišova 1:27 - podľa prekladu prof. Roháčka).

„Tak stvoril Boh človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril;
ako muža a ženu ich stvoril.“

(1. Mojžišova 1:27 - podľa prekladu ECAV)

(2.

Každý človek sa fyzicky narodí buď ako mužské alebo ženské pohlavie a od narodenia tak každý podľa svojho pohlavia patrí buď do kategórie *muž* (človek mužského pohlavia) alebo do kategórie *žena* (človek ženského pohlavia). Preto v tejto téme nie je potrebné riešiť otázku kedy sa z chlapca stáva muž a kedy sa z dievčaťa stáva žena. Obaja k nepokrývaniu alebo pokrývaniu majú byť od malička vedení svojimi rodičmi, resp. cirkvou a vlastnú zodpovednosť, myslím si, majú od okamihu uvedomenia si Boha a svojej viery v evanjelium.

Dodatok C

Niektoré zlé, až smiešne výklady tejto pasáže o pokrývaní

(Bez uvedenia analýzy a hlbšieho poukázania na nesprávnosť výkladu)

a) Najhorší výklad zo všetkých: Vraj pokrývaním hlavy (šatkami) v ranej cirkvi (špeciálne v korintskom zbore) mali byť odlišené ľahké ženy, čiže prostitútky, od iných žien, lebo tam bolo veľa smilstva! Nechcel som veriť vlastným ušiam, keď som to počul! Tak súčasťou ranej cirkvi boli ženy, ktoré sa živili prostitúciou?!

b) Platí len pre korintský zbor! – argument tiež ako v bode a): lebo tam bolo veľa smilstva.

c) Že to bola kultúrna vec tej doby – ale anjeli sú stále existujúci, a to aj dnes!

d) Že sa tým mali odlišovať manželky od nevydatých žien. Ale v celej kapitole 11 a ani v kapitolách 10 a 12 sa nikde (naširoko naďaleko) nepíše nič o manželstve a manželstvo a manželky sa nespomínajú – to je jednoducho fantázia „vykladača“!

e) Vynechávajú sa pri výklade prvé tri verše. Tým sa vynecháva vlastná podstata toho, čo žena pokrytím alebo nepokrytím hlavy zjavuje: podriadenosť pod autoritu a slávu muža – tieto dva kľúčové body.

f) Vynecháva sa tretí kľúčový bod. Každý výklad, nech by bol akýkoľvek, ak nevysvetľuje, prečo má žena mať na hlave znamenie moci mužovej pre anjelov (tretí kľúčový bod), je zlý (alebo neúplný, a tým, že je neúplný, je tiež zlý) alebo priam nebiblický alebo nedostatočný! Verš 10 je pre správny výklad kľúčový verš. Je uprostred skúmaného textu a nijako sa vo výklade nesmie vynechať. Mnohí vykladači a učitelia sa však tvária, akoby tento verš (hlavne jeho druhá časť) v texte ani nebol.

g) Biblický výklad o pokrývaní hlavy musí obsahovať výklad všetkých troch kľúčových bodov, ako sme ich v predchádzajúcom texte uviedli.

h) Možno by sa našli aj ďalšie nesprávne „výklady“, ale nutnou základnou požiadavkou správneho výkladu je, že obsahuje výklad všetkých troch kľúčových bodov (predchádzajúci bod g))!